
Szanowni Czytelnicy,

Rola międzynarodowej opinii publicznej, w tym szczególnie Organizacji Narodów Zjednoczonych i współpracujących z nią międzynarodowych organizacji rehabilitacji, w propagowaniu praw i akceptacji społecznej osób niepełnosprawnych w krajach kontrastów, takich jak np. Chiny czy Etiopia, w których dobrobyt miesza się z ubóstwem mieszkańców, również z niepełnosprawnościami, jest niepodważalna. System rehabilitacji zawodowej, wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji społecznej w jednym z takich krajów, jakim są Chiny, opisuje 25. numer Kwartalnika „Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania”. Szacuje się, że w tym najludniejszym kraju naszego globu mieszka osiemdziesiąt trzy miliony osób niepełnosprawnych. Z jednej strony kraj ten spełnia europejskie standardy dotyczące rozwiązań w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych i planuje stworzyć dla nich milion miejsc pracy, z drugiej jednak łamie prawa osób z niepełnosprawnościami. Wyzwaniem wynikającym ze starzenia się społeczeństw rozwiniętych, a tym samym przyrostu niepełnosprawności i utraty zdolności do wykonywania pracy, jest przeciwdziałanie i kompensacja braków wynikających z wieku czy niepełnosprawności. Kolejny artykuł prezentuje zatem wybrane metody stosowane w ergonomii dla projektowania z uwzględnieniem potrzeb osób o zmniejszonej sprawności wynikającej z wieku czy niepełnosprawności. Dostrzeżenie zarówno samego problemu, potrzeby dostosowania dotychczasowych sposobów zarządzania, jak i możliwości tkwiących w bardziej skutecznym wykorzystaniu potencjału osób zróżnicowanych pod względem sprawności ze względu na wiek czy niepełnosprawność, to szansa na uniknięcie stosowania kosztownych rozwiązań technicznych czy na ograniczenie korzystania z zewnętrznych zasobów ludzkich.

Jednym z najlepszych sposobów integracji osób niepełnosprawnych w społeczeństwie jest zapewnienie im dostępu do edukacji ogólnodostępnej. Wyniki badań etnograficznych dotyczących kultury szkoły włączającej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przeprowadzonych w szkołach w czterech krajach (Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Portugalii i Nowej Zelandii) przedstawia następny artykuł. Kształtowanie kultury szkoły włączającej to złożony wielopoziomowy proces wymagający kolegialnych form pracy i reinterpretacji podstawowych pojęć, takich jak np. „opieka”, sposobu ich rozumienia i wdrażania. Nowa perspektywa w badaniach nad dorosłością osób niepełnosprawnych, szczególnie osób z niepełnosprawnością intelektualną, po ukończeniu 18. roku życia czy zakończeniu edukacji, przedstawiona została w świetle teorii humanistycznej Gestalt i koncepcji rytów przejścia Arnolda von Gennepa. Takie rozumienie wejścia w dorosłość, na którą we współczesnym społeczeństwie składają się m.in. kreatywność, dokonania, kręgi społeczne, praca, pełnienie ról społecznych i rodzinnych, aktywność i stabilizacja, umożliwia holistyczne myślenie o człowieku, również z niepełnosprawnością intelektualną, wspomaganie i towarzyszenie mu w rozwoju na miarę

---

indywidualnych możliwości. Badania dotyczące rodzin wychowujących dziecko z niepełnosprawnością intelektualną, przeprowadzone w województwie lubelskim, to temat kolejnego artykułu. Rodzina, która wychowuje dziecko z niepełnosprawnością intelektualną, realizuje takie same funkcje, cele i zadania jak inne rodziny, tylko w specyficzny, indywidualny dla niej sposób. Szczególnej analizie poddana została funkcja opiekuńcza, odnosząca się do opieki nad członkami rodziny o ograniczonej samodzielności. Zidentyfikowane zostały także obszary wymagające modyfikacji lub większego wsparcia. Przykłady rozwiązań problemów związanych z żywieniem dzieci niepełnosprawnych fizycznie i intelektualnie prezentuje artykuł na temat zdrowego żywienia dziecka niepełnosprawnego. Rola zbilansowanej diety dla przyszłości dziecka z niepełnosprawnością jest niebagatelna, a lektura artykułu z pewnością podniesie świadomość rodziców w wyborze właściwych produktów spożywczych i w wyrabianiu prawidłowych nawyków żywieniowych. Zwraca również uwagę na niewystarczającą ilość badań mających związek z odżywianiem dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. O najważniejszej potrzebie ludzkiej, jaką jest współistnienie z drugim człowiekiem, dążeniu do osiągnięcia mentalności osoby dorosłej, stawiającej sobie konkretne cele i prowadzącej tryb życia wymagający podejmowania życiowych decyzji opowiada artykuł opisujący codzienność osoby z mózgowym porażeniem dziecięcym. Doskonałe wprowadzenie w podjętą na łamach kwartalnika tematykę rozwoju osób z niepełnosprawnościami stanowi natomiast sprawozdanie z II Konferencji naukowej „*Nic o nas bez nas*” – *osoby z niepełnosprawnościami w drodze ku dorosłości*.

Grudzień to wyjątkowy czas. 3 grudnia obchodzimy Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, ustanowiony w 1992 r. przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych. W tym roku obchodzimy go zatem już po raz 25. To szczególna okazja do upowszechniania interdyscyplinarnej wiedzy o możliwościach i korzyściach płynących z integracji osób niepełnosprawnych we wszystkich aspektach życia – społecznego, ekonomicznego, politycznego i kulturalnego. To także czas nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Wszystkim Państwu, Czytelnikom wydawanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Kwartalnika „Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania”, składam więc najserdeczniejsze życzenia szczęśliwych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia oraz wszelkiej pomyślności, spełnienia marzeń i sukcesów w nadchodzącym Nowym Roku 2018.

Z życzeniami owocnej lektury,

Dorota Habich

p.o. Prezesa Zarządu PFRON

Przewodnicząca Międzynarodowej Rady Programowej